

บทที่ 1

คำนำ

ข้าวโพดหวานเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย เป็นพืชอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกโดยบรรจุกระป๋องในรูปแบบของเมล็ดข้าวโพด (whole kernel) ครีมหิวโพด (cream style corn) และแช่แข็งทั้งฝักและเมล็ด (frozen corn on cob และ frozen whole kernel) (ทวิศักดิ์, 2540) ผลผลิตข้าวโพดหวานของไทยในปี 2546 มีจำนวน 352,602 ตัน และสามารถส่งออกข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋องได้ 76,118 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 2,000 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2545 ที่มีจำนวน 57,442 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.51 ส่วนปริมาณการส่งออกข้าวโพดหวานแช่แข็งเพิ่มขึ้นจาก 1,180 ตัน เป็น 1,310 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 42 ล้านบาท ตลาดส่งออกที่สำคัญคือ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เบลเยียม และสหราชอาณาจักร ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นผลจากการส่งเสริมของรัฐบาลเพื่อทดแทนพืชชนิดอื่น (กลุ่มนโยบายเศรษฐกิจการค้าในประเทศ, 2547 :ระบบออนไลน์)

คุณภาพของข้าวโพดหวานจะถูกกำหนดโดยรสชาติ (flavor) กลิ่น (aroma) เนื้อสัมผัส (texture) ความนุ่ม (tender) ของเปลือกหุ้มเมล็ด (pericarp) ชนิดและปริมาณของน้ำตาล รวมไปถึงจำนวนแถว และการเรียงตัวของเมล็ด เมล็ดเต็มฝัก รูปร่างและขนาดของฝัก ซึ่งความต้องการของโรงงานและความพึงพอใจของผู้บริโภคฝักสด จะเป็นตัวแปรสำคัญต่อการเลือกใช้พันธุ์ของผู้ปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวโพดหวานที่ตรงกับความต้องการและมีคุณภาพดังกล่าว (Tracy, 2001)

สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะสภาพภูมิอากาศ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดหวาน เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่สามารถพิจารณาเลือกช่วงเวลาที่จะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงศัตรูธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงในการผลิต (พิชัย, 2544) โดยคุณภาพด้านความหวานของข้าวโพดหวานขึ้นอยู่กับเวลาในการเก็บเกี่ยว ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ ถ้าเก็บเกี่ยวเร็วเกินไป จะมีน้ำหนักรากฝักน้อย แต่ถ้าเก็บเกี่ยวเมื่ออายุมากเกินไป จะได้น้ำหนักรากฝักมากขึ้น แต่ความหวานก็จะลดลง เปลือกเมล็ดจะหนา ทำให้เสียคุณภาพ (สุรเชษฐ, 2543) Swiader *et al.* (1992) ได้รายงานว่า ข้าวโพดหวานจะมีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวน้อยลง ถ้าหากอุณหภูมิในช่วงระยะเก็บเกี่ยวอบอุ่นกว่าปกติ

เนื่องจากในปัจจุบัน ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ปลูกให้กับบริษัท และขายในตลาด รวมไปถึงพันธุ์ลูกผสมใหม่ๆ ยังมีจำกัดมากหรือไม่มีการรายงาน โดยสุมิตร และคณะ (2532)

ได้รายงานความแตกต่างของความหวานของพันธุ์ Hawaiian sugar super sweet corn ระหว่าง 16-22 วันหลังออกไหม โดยความสามารถในการพยากรณ์วันเก็บเกี่ยวจะทำให้สามารถวางแผนการเก็บเกี่ยวให้เหมาะสมขึ้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักที่จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลผลิตกับความหวานของพันธุ์ต่างๆ ในสภาพที่มีอุณหภูมิและแสงแดดไม่เหมือนกัน ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาน่าจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการเลือกเดือนปลูกที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้าวโพดหวานที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมของประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved